



Jaarverslag 2016 en Werkplan 2017 Adviesraad Sociaal Domein Stein

Postbus 15
6170AA Stein
046-4359393
adviesraadsdstein@gmail.com

*De adviesraad Sociaal Domein is een onafhankelijk adviesorgaan van het College van B&W van de gemeente Stein voor het sociale domein van zorg, welzijn, werk en inkomen .
Het streven van de Adviesraad is dat alle inwoners ongeacht hun positie kunnen deelnemen aan de samenleving*

Hierbij treft U het jaarverslag 2016 en het werkplan 2017 van de Adviesraad Sociaal Domein (voorheen Participatieraad) Stein aan.

Het jaar 2016 is een jaar van betrekkelijke windstilte geweest. Langzamerhand krijgt de transitie in het sociale domein vorm. De gemeentelijke overheid ziet de eerste resultaten van de transformatie in trends en kengetallen. De wijze waarop nu de cliënttevredenheidsonderzoeken verlopen voldoet niet. De respons is veel te laag. Het is belangrijk dat alle partijen hier naar oplossingen blijven zoeken. Vaak ontbreken nog deze kengetallen, die trends en ontwikkelingen aangeven. De burgerparticipatie wordt vaak geacht de broedende kip niet teveel te storen.

Veel zaken worden nog in hoofdlijnen uitgezet en bijgesteld. (welzijnsbeleid, dorpsontwikkeling, WMO voorzieningen, werkvoorzieningsschap, jeugdwet e.d.)

Hierbij komt dat veel op gewestelijk en Zuid Limburgs niveau uitgewerkt wordt, waarbij de participatie op lokaal niveau niet meer passend is. Overleg van adviesraden op gewestelijk en Zuid Limburgs niveau is dan zeer¹ gewenst, ervan uitgaande dat dit dient ter versterking van de lokale situatie.

Het jaar 2017 wordt intensiever omdat subsidiebeleid, welzijnsbeleid en de uitwerking van het WMO beleid in interactie met de burgers verder uitgewerkt wordt.

De adviesraad zal hier intensief bij betrokken zijn.

Voor een adviesraad is het een heel karwei om alle mogelijke competentiegebieden van het sociaal domein en vaak aanpalende percelen als beschut wonen, onderwijs en veiligheid te bestrijken.

Het is daarom verheugend dat de samenwerking met de adviesraden in de Westelijke Mijnstreek en in Zuid Limburg steeds duidelijker gestalte krijgt.

Hier zijn we naast het elkaar ondersteunen in adviezen en kennis vooral bezig met het uitwisselen van ideeën over hoe we de burgerparticipatie in het sociaal domein het beste kunnen mobiliseren. Verheugend is ook dat het zorgvragers overleg in de Westelijke Mijnstreek steeds meer gestalte krijgt.

Op deze wijze wordt de relatie van de Adviesraad met de georganiseerde burgers (cliënten en patiëntenverenigingen) gestructureerder.

De relatie met de niet georganiseerde burgers vraagt nog veel ontwikkeling.

Jaarverslag 2016

De volgende **thema's** zijn uitvoerig intern voorbereid en soms in de voorfase bij het tot stand komen van gemeentelijke beleidsstukken aan de orde geweest:

- Naamsverandering . I.v.m. landelijke trend is naam veranderd van Participatieraad naar Adviesraad Sociaal Domein. (verordening Participatieraad is vastgesteld).
- Schuldhulpverlening (cijfers, uitvallers, organisatie).
- Vluchtelingen beleid (advies uitgebracht).
- Dop ontwikkeling. Informatie gekregen en criteria opgesteld om te volgen. Evaluatie wordt begin 2017 aan de orde gesteld.
- Hoofdlijnen toekomstige ontwikkelingen Sociaal Domein en interactie met burgers (advies uitgebracht op beleidsnota sociaal domein 2017 ev.).
- Inspraak centrumplan i.v.m. toegankelijkheid mensen met beperkingen (samen met FGL advies uitgebracht en optie genomen op uitwerking convenant met gemeente).
- Richtlijn maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning. I.v.m. een gerechtelijke uitspraak dienden de verstrekkingen meer genormeerd te worden in uren. Het arrangementensysteem is daardoor opgeschort.
- Vrijwilligersmarkt (deelgenomen aan markt van Volontario) en toekomstige opzet besproken; optie genomen om komend jaar een vrijwilligers/zorgmarkt mee te organiseren.
- Mantelzorgcompliment (optie genomen op toekomst: mantelzorggemeente van het jaar 2017).
- Kennis genomen van resultaten minimaregeling en uitkeringen bijzondere bijstand.
- Jeugdzorg (cijfers en trends opgevraagd).
- Contact gelegd met de SJAR.
- Presentatie PIW i.v.m. hoofdlijnen welzijnsbeleid in de komende jaren.
- Pr beleid aangezet (website bij gemeente, flyer en huisstijl ontworpen)
- Eigen functioneren aan de orde gesteld.
- Vacatures aangekondigd. (in het afgelopen jaar hebben 3 personen de Raad verlaten Hans Maassen i.v.m. verhuizing. Noël Willems en Rich Kusters i.v.m. andere werkzaamheden).

De volgende **bijeenkomsten** zijn door leden van de Raad bezocht en/of de volgende contacten zijn gelegd:

- Bijeenkomsten overleg Adviesraden Westelijke Mijnstreek en Regionaal Zorgvragers Overleg
- Bijeenkomsten overleg Adviesraden sociaal domein Zuid Limburg

Uitgebracht zijn volgende **adviezen**:

- Advies m.b.t. vluchtelingenwerk (reactie op nota vluchtelingenwerk). Geadviseerd is om naast de twee producten coaching bij vestiging en coaching bij integratie ook de producten taal coaching en arbeidsparticipatie in het pakket op te nemen.
- Advies m.b.t. taaleis en sanctiebeleid. Geadviseerd is naast sancties ook een bonus regeling in te stellen.
- Advies m.b.t. beschutte participatie en de transformatie Vixia.
- Advies m.b.t. hoofdlijnen sociaal beleid 2016 ev. Hier is vooral aandacht gevraagd voor een goede opzet van de burgerparticipatie in de verdere uitbouw van beleid in 2017.

Publiciteit is verzorgd in 1Stein:

- M.b.t. de inrichting van de participatieraad, doelstelling en vacatures.
- Voorstellen van de nieuwe leden en hun interessevelden.

Contacten:

De volgende contacten zijn in 2016 aan de orde geweest:

- Zorgnetwerk Elsloo
- Omnibuzz (via WM)
- Federatie Gehandicapten Limburg (i.v.m. toegankelijkheid winkelcentrum)
- Info bijeenkomst info GGZ
- Cliëntenparticipatie in het sociaal domein (publicatie Movisie)
- Basiscursus Huis van de Zorg (door twee leden gevolgd)
- Gezond ouder worden (congres)
- Aandacht voor iedereen (documentatie doorgenomen)
- Koepel Landelijke Adviesraden Sociaal Domein (themadossiers doorgenomen)
- Ophaalsessie bij Gerda Meers bijgewoond
- Publicatie gemeentegids verzorgd DOP Meers (werkbezoek)
- Overleg Adviesraden Zuid Limburg :Machteld Huber positieve gezondheid lezing bijgewoond
- Werkconferentie samen oud worden
- Centrum Jeugd Gezin (oriëntatiegesprek)
- De Pijler (gesprek gericht op samenwerking)
- GGD -Zuid Limburg (bijeenkomst over eenzaamheid)
- Academische Werkplaats Ouderenzorg Zuid-Limburg "verpleeghuiszorg nieuwe stijl" en "schaamte of Trots"
- Risico gestuurd Toezicht GGD (WM) (ter kennisname)
- Zorgvragersoverleg Westelijke Mijnstreek (contact via Adviesraad Westelijke Mijnstreek)
- Overleg adviesraden Sociaal domein Zuid Limburg (kernpunten voor gezamenlijkheid benoemd zoals gezamenlijke adviezen, kennisuitwisseling, VN verdrag rechten van de mensen met beperkingen, onafhankelijke cliëntondersteuning, mobiliseren van de burgerparticipatie)

Werkplan 2017

Uitgangspunten:

1. Voorgang sociaal beleid

Er ontbreken op diverse domeinen nul metingen (aantal en gespecificeerde beschikkingen WMO, cijfers m.b.t. jeugdzorg niet vrije toegang, stand van zaken herindicatie participatiewet en op diverse gebieden in het sociale domein: de kengetallen)

Gezegd wordt: "de werkwijzen en resultaten worden op dit moment door de overheid geëvalueerd".

Belangrijk is in een partnerrelatie met de Adviesraad na te gaan hoe deze resultaten en werkwijzen geëvalueerd worden. Wij ervaren dat dit nog teveel binnen een gesloten systeem gebeurt. Natuurlijk liggen de bevindingen vaak ook politiek gevoelig en onder een vergrootglas .

Een houding van co-creatie met de Adviesraad, dialoog en uitwisseling is noodzakelijk voor het bereiken van optimale resultaten .

Nog teveel ontbreekt bij ons het zicht op de interne processen die hiervoor in gang zijn gezet, de wijziging die deze in het gemeentelijk systeem teweeg brengen, de beoogde scherp geformuleerde resultaten met prestatie-indicatoren, noodzakelijke organisatiecultuur en interne taakverdelingen. Dit laatste ook met het oog op de noodzakelijke integratie.

De beleidsnota Sociaal Domein 2017 ev. is opgesteld in termen van intenties en minder in een scherp opgesteld projectplan met mijlpalen, parallelle activiteiten en voorwaardelijke acties.

M.b.t. specifieke ontwikkelingen :

- de doelstellingen van het welzijnswerk worden aangescherpt;
- worden de herijkingen van de subsidies uitgewerkt;
- wordt de DOP ontwikkeling geëvalueerd.

Wij willen nauw betrokken zijn bij de interactie met de burgers over deze ontwikkelingen.

2. De sociale wijkteams

Er is bij ons weinig zicht op het functioneren van de sociale wijkteams.

Vragen zijn dan:

- lukt de integrale benadering;

is er een toename van activiteit in de nulde lijn (idee van de kanteling); *(De nulde lijn houdt in dat meer dan tot dusver bij zorg en welzijn, familie, kennissen en vrijwilligers worden ingeschakeld.)*

- wordt in toenemende mate verwezen naar de nulde lijn en wordt de versterking hiervan aantoonbaar.

Zijn hier parameters voor benoemd?

Evaluaties en functioneren van sociale wijkteams staat nog steeds niet op onze agenda. Vooral de jeugdzorg heeft tot dusver minder goede ervaringen hierin opgedaan.

3. Ouderenbeleid

Aandacht voor ouderen en vooral de groep kwetsbare ouderen neemt toe. Landelijke beleidsnota's schrijven heel veel over de toekomstige impact van deze groep op het sociaal domein.

We willen nagaan of er een nota ouderenbeleid bestaat en zo niet stimuleren dat deze er komt.

4. Het versterken van het voorliggend veld: de eigen kracht beweging

Onduidelijk voor ons is nog hoe de gemeente wenst om te gaan met het versterken van het voorliggend veld door overheveling van bepaalde zorggelden naar welzijnsvoorzieningen. Het meer inzetten van zorggelden voor collectieve voorzieningen (bijv. ontmoetingsruimten, dag voorzieningen e.d.) vraagt om een plan, dat nu nog niet terugkomt in de beleidsnota.

5. De kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg voor de WMO is voor Zuid Limburg bij de GGD ZL (risico gestuurd) ondergebracht.

Hierdoor is ook hier een politieke paraplu aangebracht en keurt de slager zijn eigen vlees.

Tevredenheidsonderzoeken bereiken bij de jeugdzorg de doelgroep nauwelijks. Het WMO tevredenheidsonderzoek heeft een te lage respons. Met de overheid en op bredere schaal binnen de Westelijke Mijnstreek zal nagegaan worden hoe deze onderzoeken anders opgezet kunnen worden.

De meldpunten zijn erg divers en convergeren nog niet.

6. Het betrekken van de burgers in het sociaal domein.

Naast de dialoog met de Adviesraad is het belangrijk dat de burgers betrokken raken bij de ontwikkelingen in het sociale domein.

Wij hebben aangegeven dat we bij de opzet van een plan of scenario betrokken willen zijn. Dit scenario is mogelijk te koppelen aan het ophalen van suggesties voor het welzijnswerk en discussie over herijking van de subsidies.

Burgerparticipatie

Dit is een thema, dat vooral op het niveau van de Westelijke Mijnstreek en Zuid Limburg wordt opgepakt.

De gezamenlijke Raden zullen dit ook op termijn via onderzoeksprojecten met o.a. Hogeschool en Universiteit gaan oppakken. Goede praktijkvoorbeelden zoals bijv., in de gemeente Peel en Maas zijn dan bruikbaar.

M.b.t. het betrekken van burgers bij de totstandkoming van beleid stellen wij voor om doelgroepen gericht te benaderen (liefst persoonlijk) om hun bijdrage te leveren. Afhankelijk van de problematiek zou gekeken moeten worden naar de vorm. Daar waar privacy gevoelige problematiek speelt ontkom je niet aan gerichte

interviews. Nadeel is dat die veel tijd kosten en dus geld. Wellicht is telefonische benadering een geschikte werkwijze. Het toesturen van uitgebreide vragenlijsten werkt niet zo is gebleken. Zeker daar waar mensen in de ellende zitten.

Andere suggestie is wellicht om mensen te bevragen tijdens reguliere contactmomenten met de gemeente (tijdens spreekuur, aan het einde van keukentafelgesprek evalueren, etc.)

De ambtelijke organisatie zou zelf meer cultuurverandering en andere werkwijzen moeten gaan doorvoeren. Positief geformuleerd: Oog hebben voor een forse culturomslag op gemeentelijk niveau maar ook niet te snel” anderen” inhuren.

7. Verbetering van positie vrijwilligerswerk.

Wij opteren voor training en werving van vrijwilligers voor het werken met lichamelijk- en licht verstandelijk gehandicapten. We hebben al opgemerkt in de Adviesraad dat de groep burgers met een licht verstandelijk handicap vaker uit de boot gaat vallen .

8. Signaleren

Signaleren is belangrijk. Wij willen meer contact zoeken met groepen in wijken en streven naar het inrichten van aanspreekpunten van laagdrempelige signaalfunctie m.b.t. tot voorzieningen en hulp?

9. Jeugdzorg

De gebiedscoördinatoren gaan functioneren onder de PIW groep en de coaches onder de gemeente met een hiërarchische aansturing .

Vraag is of in de jeugdzorg de doorzettingsmacht bij zware problemen meer ingezet kan worden. Er is immers een doorgevoerd recht op zelfbeschikking. Ook kan de wet op de privacy vaak nog de krachteloosheid bewerkstelligen en kan de centrale actor gevangen zitten in het krachtenspel van justitie, gezondheidszorg en welzijn.

Gegevens van het inkoopbureau zullen inzicht dienen te geven op de werking van de nulde lijn, de voorliggende voorzieningen, de vrije toegang en de relatie tot de zwaardere jeugdzorg en de differentiaties die hierin nu aan te brengen zijn.

Bezuinigingen worden aangebracht door een verschuiving naar de lichtere vormen van jeugdzorg. De vraag is of dit op termijn een werkelijke bezuiniging teweeg brengt en kwaliteit waarborgt, omdat specialistische jeugdzorg dan minder nodig wordt geacht.

Experimenten en procedures in het buitenland wijzen erop dat een goede vaak specialistische intake veel ellende en kosten achteraf kan besparen. Ook hier kan even de kost voor de baat uitgaan. Het gevaar van een te ondeskundige diagnose aan de voorkant van een traject is niet denkbeeldig. Ook hier is inzicht in de monitoring belangrijk.

10. De ontwikkeling in de huishoudelijke hulp staat even op hold.

Op termijn zullen de ontwikkelingen in de huishoudelijke hulp tot beleidsaanpassingen leiden.

De aanbestedingen zullen dan clausules dienen te bevatten, waardoor recht wordt gedaan aan enerzijds het maatwerk idee en de arrangementen systematiek en anderzijds de garantie van controleerbare normering . Voortzetting van het huidige beleid is dan de vraag.

Het geven van adviezen is vrijwel onmogelijk als wij niet kunnen beschikken over relevante evaluaties en kengetallen (per kwartaal) met betrekking tot het hele sociale domein. Wij opteren op termijn te komen tot korte kwartaal overzichten voor de drie D's op basis van van te voren afgesproken items?

11. Participatiewet

Het geven van adviezen is ook hier vrijwel onmogelijk als wij niet kunnen beschikken over relevante evaluaties en kengetallen (per kwartaal) met betrekking tot het hele sociale domein.

Belangrijk voor alle onderdelen van het sociale domein is:

1. regionaal denken;
2. proberen te komen tot een gemeenschappelijke regionale visie en regionaal beleid;
3. duidelijke uniforme uitvoeringsafspraken in de regio,
4. de kosten moeten gemakkelijk per gemeente kunnen worden omgerekend.

Iedereen waarvan verwacht kan worden dat hij nooit in staat zal zijn tot productieve arbeid dient (ongeacht zijn uitkering), opgevangen te worden in een of andere vorm van dagbesteding of beschutte participatie. Dit kan het beste centraal gebeuren en zo mogelijk overvloeien in projecten in de wijk.

Iedereen waarvan verwacht kan worden dat hij nooit zal kunnen functioneren op een reguliere werkplek, maar die wel nog productieve arbeid kan verrichten, dient opgevangen te worden in een beschutte werkopstelling.

Voor beschutte participatie dient heel eenvoudig bedrijfsmatig werk beschikbaar te zijn. Het ligt voor de hand om deze opvang voor de regio in te richten bij Vixia. Hier zijn de locaties aanwezig, de werksoorten en in principe ook voldoende begeleiding.

Iedereen met een zekere afstand tot de arbeidsmarkt, maar van wie wel verwacht mag worden dat hij regulier kan werken, dient, als hem zelf niet lukt om werk te vinden, bemiddeld te worden naar werk. Dit kan het beste en efficiëntste gebeuren vanuit een centraal bemiddelingsbedrijf. Ook dit zou gevestigd kunnen worden in een van de locaties van Vixia. Hierbij zou tevens enige tijd (maximaal 3 maanden) aandacht besteed kunnen worden aan onderzoek, test en training en arbeidstraining en arbeidsgewenning.

Bemiddeling dient zo efficiënt mogelijk te gebeuren. De bemiddelaars dienen over een goed netwerk te beschikken van bedrijven in de regio. Het moeten job-hunters zijn en geen job-coaches.

De bemiddelaars dienen te beschikken over een overzicht van alle bedrijven (grote en kleine, met name het MKB, particuliere en overheidsbedrijven, verenigingen en stichtingen) in de regio en hier doorlopend actief mee aan de slag te gaan. Er moet op hen doorlopend een appel gedaan worden en op hun sociale verantwoordelijkheid gewezen worden om iedereen gelijke kansen te geven. Dit kan per bedrijf maar ook groepsgewijze. De politiek dient hierin voorop te lopen en de overheid dient in deze het goede voorbeeld te geven.

Hiervoor is in principe voor iedereen loonkostensubsidie beschikbaar. Er is geen alternatief. Het is altijd goedkoper te werken met loonkostensubsidie dan niet te werken. Loonkostensubsidie mag in principe niet verdringend werken, maar iedereen heeft gelijke rechten op arbeid.

**Het werkplan 2017 en de relatie met het beleidsplan gemeente (outputplanning)
(Op het moment dat de outputplanning van de gemeente beschikbaar is, zal deze in het onderstaande schema opgenomen worden.)**

Thema	Onderwerp	relatie met beleidscyclus
Profileren als Raad	Aanwezigheid bij sociale evenementen en groeperingen uit het netwerk. Contacten met groepen tot stand brengen. Deelname aan interactie met burgers m.b.t. vormgeving beleid sociaal domein	
Contacten met Dop	Kernen en projecten adopteren. Evalueren van de contacten a.d.h.v. reeds opgestelde criteria. Dop evaluatie bespreken en vanuit onze evaluatiecriteria beoordelen	Dop voortgang en evaluatie
Communicatie	Burgerparticipatie: Bevindingen uit bijeenkomsten Adviesraden Westelijke Mijnstreek en Overleg Adviesraden Zuid Limburg implementeren. Huisstijl verder uitwerken. Burgers betrekken dmv inzet social media Update website Publicaties 1Stein Mee organiseren vrijwilligers/zorgmarkt.	

Budget	Budget begroting maken voor 2017.	Nieuwe verordening Adviesraad Sociaal Domein
Samenwerking	Adviezen afstemmen in overleg met Adviesraden WM. Regionaal de contacten met georganiseerde burgers versterken (zie netwerk).	
Kwaliteitszorg	Meewerken aan regionaal initiatief voor kwaliteitszorg en controle (Adviesraden Westelijke Mijnstreek). Participeren in nieuwe opzet tevredenheidsonderzoeken. Opvragen resultaten GGD kwaliteitsmeting WMO.	
Mantelzorg	Met beleidsmedewerkster meewerken aan nieuw beleid. Met name worden de onderwerpen dementie en jonge mantelzorgers uitgewerkt. (Ambitie: winnaar worden van beste mantelzorggemeente). Mantelzorgcompliment verder uitwerken. Bevorderen registratie van mantelzorgers. Behoeften en signalen in kaart brengen. Passende waardering voor mantelzorgers (gebaseerd op resultaten enquêtes Programma opzetten om mantelzorgers te erkennen en te herkennen. Aandacht voor respijtzorg Verder bemensen plaatselijke dorpskernen en andere relevante groepen binnen het Steinse.	
Participatiewet	Specifieke informatie vergaren m.b.t. participatiebestand (procesgang, cijfermatige ontwikkelingen, om zodoende proactief te kunnen adviseren. Advisering in voortgang WSW traject. Betrokkenheid bij inhoud en vormgeving van klanttevredenheidsonderzoeken.	
Jeugd en jongeren	Contact leggen met CLIC en SJAR Entree jeugdhulp is per januari 2017 anders ingericht; hoe werkt gemeente Stein aan informatievoorziening voor de cliënt? Hoe anticipeert gemeente Stein zijn dubbelrol want ze hebben de beslismacht over de doorverwijzingen en over het budget! De gemeente heeft en macht over het doorverwijzen van kinderen en de opdracht om kinderen minder vaak door te verwijzen. Wie toetst dit? De gemeente heeft een monopolypositie; behandelaars moeten de relatie met de gemeente goed houden omdat ze anders het risico lopen geen nieuw contract te krijgen van de gemeente. Hierdoor ontstaat bij behandelaars de angst om misstanden aan het licht te brengen.	

Armoede Inzicht krijgen in procesgang (schuldhulpverlening, informatievoorziening, samenwerkingsverbanden met instellingen (denk aan voedselbank, kledingbank, stichting leergelden)
Hoe beoordelen cliënten het proces . Percentage recidive

WMO
Welzijn en
maatschappelijke
opvang

WMO beleidsplan 2017
Herijking subsidiebeleid
Visie vluchtelingen
/asielzoekers (vervolgnota)
Accommodatiebeleid
Subsidie eigen kracht

5. Slotwoord

Burgerbeleidsparticipatie en burgerparticipatie is een behoorlijke uitdaging in deze tijd. Bij de vormgeving van het sociaal beleid zijn burgers de grootste en belangrijkste partij maar zij dreigen tevens vanuit hun verspreidheid te veel volgers te worden in het spel van overheid en marktpartijen. Het is daarom belangrijk dat zowel de eigen kracht bewegingen, als ook de Adviesraden meer elkaar op diverse schaalgrootte met georganiseerde en niet georganiseerde burgers gaan vinden en samenwerken.

